

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. F. Felicis Potestatis Panormitani Ordinis Minorum S.
Francisci de Observantia ... Examen Ecclesiasticum**

Potesta, Felice

Coloniæ, 1712

Cap. III. De virtute edicti Inquisitorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40060

si deve, e per fradicare affatto vitio di tanto scandalo, e che suole spesso auvenirè in un Regno, che per gratia, e misericordia Divina è tanto Catholico. Et acciò le sopradette cose vengano à notizia di tutti, e non vi sia alcuno, che possa scusarsi d'ignoranza, si comanda il publicarle hoggi li 11. Marzo 1691.

CAPUT III.

De Virtute Edicti Inquisitorum.

239 **E**DICTUM DD. Inquisitorum precipit, esse eorum Tribunali denunciandos à scientibus hæreticos, aut suspectos de hæresi intra præfixum terminum, qui in edicto inquisitionis Hispanicæ solet esse sex dierum, in Edic. Univ. Inquil. Roman. unius mensis, qui incipit à die scientiæ delicti, ut à num. 642. quo elapso termino, qui culpabiliter non denunciavit, incidit in excommunicationem majorem reservatam Pontifici, & Inquisitoribus: ut in num. 646. § 650.

Comprehendit delicta omnia contra fidem, tam præterita, ante publicationem edicti, quam præsentia, & futura; quoniam omnia exprimit denuncianda.

Denunciatio in Regnis Hispaniarum facienda est solis Inquisitoribus; in aliis verò Regnis, & Provinciis fieri potest Episcopis juxta dicta à n. 624.

Item fieri potest eorum Commissariis, juxta locorum consuetudinem, quæ quidem, ubi adest, est rationabilis; quoniam reddit facilem, & minimè onerosam denunciationem fidelibus, qui à locis, ubi Inquisitores commorantur, distant. Lupus in edictum S. Inquil. p. 56. diff. 2.

QUÆRES I.

Quanto tempore duret Edictum?
240 **R**Esp. Certum est, durare per unum annum; quia talis est Inquisitorum intentio, & praxis fidelium. Ita p. 4. tr. 5. ref. 27. & Leander tr. 5. de heret. disp. 13. qu. 58.

241 Imò puto, illud esse perpetuum. Bord. in Sacro Trib. cap. 30. nu. 4. & Jurec. quia habet vim legis Canonice, præcepti tranlatorii; quoniam auctoritas apostolica, & est collectio constitutionum apostolicarum. Item Tribunal est perpetuum, causa fidei est perpetua; igitur tenentur dicti est perpetuum.

Nec officit, quòd quolibet anno Martii publicetur: quia etiam Bulla Canonica quolibet anno feria 5. in Cena Domini publicatur, & tamen est perpetua; ad hæc fit ne processu temporis possit allegari præsentia; quæ ratione Constitutionum Pontificiæ ad S. Officium spectantes quædam solent publicè à Regularibus perlegi. Ad hæc sunt perpetua.

Hinc fit, ut si aliquo anno ex aliquo edictum non publicaretur, adhuc edictum hæretici, & suspecti de hæresi denunciandum ex præcepto divino, verum tamen Ecclesiastico, & humano, ut in n. 640.

242 Et hæc est differentia inter edictum Inquisitorum, & edicta Episcoporum, quæ habent vim legis, ista præcepti tantum, unde non durant per totum annum, sed duos, aut tres menses; hinc, si publicetur, tempus transactum novit quis ablatum Concubinarium, non tenet eorum edictum, ait Avila apud Diana tr. 5. q. 1. hæc edicta, cum non concernant publicum, aut fidei, non accipiuntur tanto rigore: ita ille.

QUÆRES II.

243 An obligatio denunciandi extinguatur morte delinquentis?

Resp. 1. Non extingui, loquendo de crimine hæresis formalis: est Com.

Unde Diana p. 4. tr. 7. ref. 28. hæc habet:

Acti omnia crimina morte extinguantur, ex

Castro, ff. de publicis judiciis, non tamen

crimen hæresis extinguitur; Et ideo contra

hereticum post mortem possunt DD. Inquisi-

tori procedere, ut affirmant Doctores, quos

cit. & sequitur Sanctarellus de hæresicap.

17. do. 1. n. 11. Igitur formato processu, si

hæresis est plane probata, hæreticus mortuus

comendandus est, & ejus bona fisco sunt appli-

canda, etiam si devenerint in manus tertii

possessoris; Et si ejus ossa à Catholicis possunt

retrahi, exhumanda sunt, & ejus statua

comburenda, & incisa: Notandum est tamen

quod hæreticus defunctus condemnari

non potest, nisi prius citatus filius, vel hære-

ticus, sive presentibus, sive absentibus, sive

certis, sive incertis, & illis danda est copia

indictarum & accusationum: sic statuitur in

instrum. Toletana anno 1561. v. nu. 290.

Idem, 161.

Ratio est; quia crimen hæresis semper

capit, & propagatur contra fidem, unde ex

Castro 6. 24. q. 2. hæreticus etiam post mor-

tem excommunicatur, hoc est declaratur

excommunicatus, privatur Ecclesiastica se-

cularitate, & exhumatur, & ejus ossa combu-

rentur, si possint ab ossibus Catholicorum

discerni, alias ejus statua comburitur: debent

tamen ejus filii, seu heredes citari ad eum

defendendum, & magis seipso quoad fa-

mam, & bona, ne confiscentur.

244 Resp. 2. in aliis criminibus quantum

vis vehementer de hære si suspectis obliga-

tio denunciandi extinguitur morte delin-

quentis. Diana cit. Alberghinus in man. qualif. 6. § 6. nu. 4. & apud ipsum Pegna, Castropal, & alii; quia contra suspectos de hæresi, etiam si fuerint fautores, defensores, & receptatores hæreticorum, post mortem procedi non potest, ex cap. Accusatus, §. porro de hæreticis in 6. nam fautores, &c. hæreticorum non sunt formaliter hæretici, sed suspecti de hæresi; adeoque inutilis est tunc denunciatio.

QUÆRES III.

245 An obligatio denunciandi hæreticum formalem jam mortuum sit perpetua?

Resolutio hujus difficultatis procedit ab alia: An actio Inquisitorum procedendi contra hæreticum defunctum possit præscribi?

Castropal. tom. 1. tr. 4. disp. 8. punct. 17. §. 7. n. 16. aliter præscribi quoad totum spatium 40. annorum, ita ut elapso spatium 40. annorum non possint Inquisitores contra defunctum procedere, nec damnando ejus memoriam, nec confiscando ejus bona, ex cap. 2. de prescriptionibus lib. 6.

Dico tamen, actionem Inquisitorum procedendi contra hæreticum defunctum, quoad ejus memoriam damnandam, & statuam comburendam, nullo temporis spatium præscribi, quoad autem ejus bona confiscanda præscribi spatium 40. annorum, Diana, & Albergh. cit. cum Pegna, & aliis; textus enim relatus à Castropal. præcisè loquitur de actione quoad confiscanda bona.

246 Dices cum Castropal. Confiscatio bonorum est accessoria condemnationi memoriæ defuncti; igitur, si actio condemnativa memoriæ defuncti nunquam posset præscribi, pariter nunquam posset præscribi actio confiscandi bona defuncti; quia accessorium sequitur suum principale: id autem est expressè falsum de actione confiscandi

CCCC 3 bona,

bona, ex recensito textu; adeoque descendendum venit, utramque actionem spatio 40. annorum præscribi.

Resp. accessorium sequi suum principale, quando non est ratio specialis, quæ hujusmodi sequelam impediatur; ea evenit in re nostra: quoad damnandam enim memoriam defuncti hæretici habetur causa perpetua, quatenus hæresis serpit ut cancer, quippe quæ pestifera est, *cap. Ut Inquisitionis, de hæreticis lib. 6.* ac proinde semper propagatur contra fidem, & ideo actio ad damnandam memoriam defuncti est perpetua: hæc ratio esset etiam consequenter perpetua actio confiscandi ejus bona; & quia jus præscriptionis est introductum jure positivo humano, & Doctores communiter, una cum jure relato, ex *cap. 2. de præscriptionibus lib. 6.* rationabilibus de causis disposuerunt, ut bona hæretici defuncti ab hæredibus bonæ fidei spatio 40. annorum possessa præscribantur, ideo non sequitur, quod sicut actio damnandi memoriam defuncti est perpetua, ita actio confiscandi ejus bona; nec è converso, quia Doctores communiter, & jus recensitum præscriptionis disposuerunt contra posteriorem actionem, non contra priorem.

Ut autem filii, seu hæredes bona hæretici defuncti præscribant, ultra possessionem bonorum bonæ fidei per spatio annorum 40. requiritur, quod non sit detectus intra illud tempus hæreticus; nam hoc habetur expressè in relato textu.

247 Ex his patet resolutio ad principale quaesitum, nimirum obligationem denunciandi hæreticum formalem jam mortuum esse perpetuam: ita DD. cit. 9. contra Castropol. qui consequenter tenet contra illam præscribi spatio 40. annorum: nostra ratio est; quia talis denunciatio elapso tem-

pore 40. annorum, licet non valet per confiscandis bonis defuncti, valet pro memoria damnanda. Plura vide à rom. ad 654.

CAPUT IV.

De personis, quæ ex vi edicti denunciare tenentur.

248 Omnes, & singule persone, sive mares, sive mulieres, sive annuum, quo plenum rationis utrumque, sive sæculares, sive moniales, & Reges, cujuscumque gradus, & dignitates, sive principes, Provinciales, Generales, denunciare tenentur delinquentes etiam suos subditos quoad delicta ad S. Officium constantia Inquisitori illi, sub cujus jurisdictione persona denunciatur, & personam denunciandam vivunt: est contra Bord. in Tit. *cap. 27. n. 24.* quoad Generales, quoad non comprehendi sub edictis Inquisitionis quoad denunciationem activam, sed passivam, quatenus non expectantur proprio nomine. Sed super hoc habetur viximè Decretum Alex. VII. tenentis hujusmodi:

249 Licet alias per Const. *Pauli V. emanata sub die 1. Sept. 1566. incipit, Romanus Pontifex, fuerit dispositum superioribus Regularibus, ut quilibet titulo, vel prætextu preventantis, aut complicitatis, & præscriptionis, etiam immemoratus, aut alio in casibus ad S. Officium spectantibus, se quoquo modo intrmiscere, aut committere denunciations recipere, se suos ex officio processus conficere, causas cognoscere, aut nare nudeant, imò ex ejusdem Const. dispositione eisdem fuerit graviter prohibuit ut suos subditos, ac Religiosos quoslibet hæreticos, vel de hæresi suspectos, non per-*